

DOBŘÍ DEN, VÍTÁM VÁS TADY NA TOČNÍKU A ZÁROVEŇ TAKÉ V MÍSTĚ, KDE ŽIL A POBÝVAL ZAKLADATEL TOČNÍKU, ČESKÝ A ŘÍMSKÝ KRÁL VÁCLAV IV. TEN SE STAL AUTOREM TĚCHTO HRADNÍCH DVOJČAT, TO ZNAMENÁ ŽEBRÁKU A TOČNÍKU. A JÁ BYCH SE TEĎ CHTĚL ZASTAVIT U VÁCLAVA SAMOTNÉHO, NEBOŤ JEHO POSTAVA HRAJE VE SPORU S HUSEM A JEHO OSMI DOKTORY VÝZNAMNOU ROLI.

VÁCLAV IV. BYL CELOŽIVOTNÍM SMOLAŘEM. NA CO SÁHL, NIKDY NEDOTÁHL, NIC SE MU NEDAŘILO. JEHO TATÍNEK, KAREL IV., BYL NAOPAK DÍTĚTEM ŠTĚSTĚNY. A PRÁVĚ VZTAH OTCE A SYNA A S NÍM SPOJENÁ OČEKÁVÁNÍ HRAJÍ V ŽIVOTĚ VÁCLAVA IV. VÝRAZNOU ROLI.

VÁCLAV IV. VLASTNIL KNIHOVNU PLNOU RUKOPISŮ. ČÁST RUKOPISŮ UKRADL VÁCLAVŮV BRATR ZIKMUND A ČÁST Z NICH ZACHRÁNILA VÁCLAVOVA DRUHÁ MANŽELKA ŽOFIE BAVORSKÁ. Z TĚCH RUKOPISŮ SE NÁM NĚKTERÉ VĚCI UCHOVALY. NEŽ ALE O TĚCHTO RUKOPISECH ZAČNU POVÍDAT A NĚCO SE Z NICH POKUSÍM VYTÁHNOUT, TAK VÁS CHCI UPOZORNIT NA TO, ŽE I V TĚTO KAPLI, BÝVALÉM AUDIENČNÍM SÁLE, KDE NYNÍ SEDÍTE, JE KRÁL VÁCLAV IV. PŘÍTOMEN STÁLE. A TO NEJEN TÍM, ŽE NÁS TYTO ZDI SPOJUJÍ S JEHO OSOBOU, ALE TAKÉ TÍM, ŽE JSOU TADY PŘÍTOMNY VĚCI, KTERÝCH SE DOTÝKAL. RESPEKTIVE JE TO JEDNA VĚC, KTERÁ TADY ZŮSTALA PO CELOU DOBU EXISTENCE HRADU, USCHOVANÁ V TOM PROSTORU, ZA TĚMITO ZDMI. NEDALA SE ODTUD TOTIŽ JEN TAK VYJMOUT A ODNĚST. JE TO TÁMHLE VZADU, TA VELKÁ TRUHLA, KTERÁ SLOUŽILA JAKO POKLADNICE ČESKÁ. BYLA V NÍ USCHOVÁVÁNA JEDNA ČTVRTINA KRÁLOVSKÉHO POKLADU ČESKÉHO. JEDNA ČTVRTINA BYLA NA PRAŽSKÉM HRADĚ, DRUHÁ NA KARLŠTEJNĚ, TŘETÍ NA KŘIVOKLÁTĚ A POSLEDNÍ TADY NA TOČNÍKU. TATO TRUHLA Z HABROVÉHO DŘEVA JE SKUTEČNĚ ZE 14. STOLETÍ A SKRÝVÁ UVNITŘ JEŠTĚ DVĚ PŘEPÁŽKY. TYTO PŘEPÁŽKY SLOUŽILY K ULOŽENÍ VĚCÍ, KTERÉ PŘÍMO NESOUVISELY S KRÁLOVSKÝM POKLADEM, ALE PŘESTO POKLADEM BYLY. BYLY TO KRÁLOVSKÉ LISTINY. Z NICH NĚKTERÉ BYLY PROJEDNÁNY A PODEPSÁNY TADY NA HRADU TOČNÍKU, NA HRADU A V MĚSTĚ ŽEBRÁKU. BYLA TO TŘEBA LISTINA O ZALOŽENÍ KAPLE BETLÉMSKÉ, DEKRET KUTNOHORSKÝ A TAKÉ ZÁPISNÁ LISTINA O HÁDÁNÍ V ROCE 1412. TA POSLEDNÍ Z NICH PŘEVŘÁTILA ŽIVOT A SVĚT MISTRA JANA HUSA.

NA ZAČÁTKU ROKU 1412 PATŘIL MISTR JAN HUS K ČELNÍM PŘEDSTAVITELŮM KRÁLOVA DVORA, MEZI KRÁLOVI BLÍZKÉ A VEDL SVOBODNÝ ŽIVOT. NA KONCI ROKU SE UŽ TUŠILO, ŽE JEHO CESTA SE POSTUPNĚ PŘIBLIŽUJE K PLAMENŮM HRANICE A DALO SE JIŽ ODTUŠIT, JAK JEHO ŽIVOT DOPADNE A SKONČÍ. JEDEN ROK V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA, VE KTERÉM SE VŠE LÁME A ŘÍTÍ SE NĚKAM ÚPLNĚ JINAM. VŠE SOUVISÍ I S TOU VELKOU KRÁLOVOU KNIHOVNOU, O NÍŽ JSEM JIŽ MLUVIL A KTEROU UKRÝVALY ZDI HRADU TOČNÍKU.

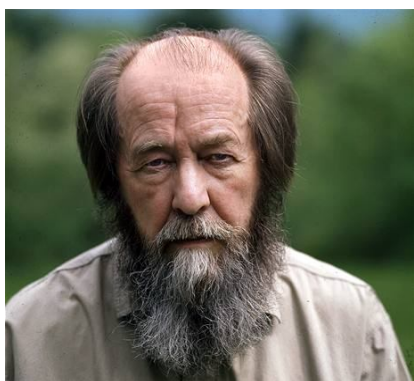
VE STŘEDU VEČER JSEM SE VRÁTIL SE SVÝMI STUDENTY Z RUMUNSKÉHO BANÁTU, KDE JSME NAVŠTÍVILI ČESKÉ KRAJANSKÉ VESNICE. KDYŽ JSEM TAM PROCHÁZEL VESNICEMI A TAMĚJŠÍ KRAJINOU, VŠIML JSEM SI JEDNÉ VĚCI. PROCHÁZELI JSME KRÁSNÝMI KOPCI, VESNICEMI S MALEBNÝMI DOMEČKY, MÍJELI SALAŠE RUMUNSKÝCH „ČOBÁNŮ“, A PŘESTO ČÁST Z MÝCH STUDENTŮ JAKOBY TO NEVIDĚLA. MÍSTO TOHO, ABY VNÍMALI NEVŠEDNOST ZDEJŠÍ KRAJINY, POHOVOŘILI SI SE VZDÁLENÝMI KRAJANY, TAK SE VĚNOVALI PRO ZKRÁCENÍ ČASU URČITÉ HŘE VE SVÉ MYSLI. TA HRA SOUVISÍ S JEJICH VIRTUÁLNÍM SVĚTEM, NEBOŤ SI PŘEHRÁVAJÍ HRY, KTERÉ MOHOU HRÁT DOMA NA POČÍTAČI. KLADOU SI OTÁZKY, ROZVÍJEJÍ DĚJE PŘÍBĚHU, KTERÝ PROŽÍVAJÍ. TEHDY JSEM SI UVĚDOMIL TUTO SOUVISLOST. I KNIHOVNA VÁCLAVA IV. BYLA POSETA VIRTUÁLNÍMI SVĚTY, LEČ STŘEDOVĚKÝMI. DVĚ NEJVÝZNAMNĚJŠÍ KNÍŽKY, KTERÉ V DOBĚ VÁCLAVSKÉ STALY BESTSELERY, JSOU „IMITATIO CHRISTI“ TOMÁŠE KEMPENSKÉHO A RYTÍŘSKÝ ROMÁN „WILLEHALM“.

„IMITATIO CHRISTI“ VYDĚLUJE VNĚJŠÍ KŘESŤANSKÝ SVĚT A LÁKÁ: „JDĚTE, NAHLÉDNĚTE DO SVÉHO SRDCE A TAM KRISTA HLEDEJTE...“ - NAVADÍ ČTENÁŘE K VNITŘNÍMU PROŽITKU A HLEDÁNÍ. ČLOVĚK TAK UTÍKÁ KE KNIZE JAKO KE SPÁSE, KTERÁ HO VYVEDE ZE SVĚTA PLNÉHO BOLU A HŘÍCHU, A TO V DOBĚ, KDY BŮH A ĎÁBEL JAKOBY NEBYL. BŮH SE TÝKAL POUZE TĚCH ÚSPĚŠNÝCH A ĎÁBEL ZASE VŠECH HŘÍŠNÝCH. A KDE ZŮSTALI TI OSTATNÍ? VÁCLAV IV. SE NA SVÉM DVOŘE OBKLOPUJE PRAZVLÁŠTNÍ ETIKETOU. SÁM SE NECHÁVÁ POHLTIT SPECIFICKOU SYMBOLIKOU, BYTOSTMI ROZLIČNÝCH ROLÍ A ÚKOLŮ.

V RYTÍŘSKÉM ROMÁNU „WILLEHALM“ SE ZASE RYTÍŘ UCHÁZÍ O SRDCE DÁMY JMÉNEM KYBURG. JAK BLÍZKÉ JMÉNO KYBERNETICKÉMU VĚKU. V POUTAVÉM PŘÍBĚHU NAJDEME CELOU ŘADU BYTOSTÍ SLOŽENÝCH Z RŮZNÝCH TĚL, NAPŘ. NAPŮL MEDVĚD A LEV, NAPŮL ČLOVĚK A JELEN AJ.

SVĚT RUKOPISŮ JIŽ VĚDOMĚ POČÍTÁ S TÍM, ŽE ČTENÁŘ, A TO I KRÁL, SI MŮŽE SE SVOU KNIHOU NĚKAM ZALÉZT A UTÉCT NAČAS SVĚTU. PROSTĚ ZMIZET... NA VŠE SE VYKAŠLAT A ŽÍT SI SVŮJ SVĚT V ÚSTRANÍ A VĚNOVAT SE SVÉ LITERATUŘE. POSADIT SE TŘEBA TÁMHLE NA TO ŠTOKRLE, ZAŠÍT SE A ČÍST SI. TO JE ÚPLNÁ NOVINKA. JDE O TO VYTVOŘIT SI SVŮJ VLASTNÍ OBRAZ, SVĚT A VĚŘIT MU. UVĚŘIT TOMU, ŽE PŘES SVŮJ VIRTUÁLNÍ SVĚT MOHU OVLIVŇOVAT SVĚT SKUTEČNÝ. VĚŘIT TOMU, ŽE ČÍM VÍC SE MU BUDU VĚNOVAT, TÍM MI TEN SKUTEČNÝ SVĚT UTEČE A BUDU MÍT POKOJ. NĚCO PODOBNÉHO MOHOU PROŽÍVAT NAŠE DĚTI, KDYŽ HRAJÍ POČÍTAČOVÉ HRY, KDYŽ SI JE PŘED SVÝMA OČIMA PŘEHRÁVAJÍ. JE OPRAVDU STŘEDOVĚKÝ SVĚT NATOLIK VZDÁLEN SVĚTU DNEŠNÍMU?

JAN HUS MÁ VE SVÉ „DCERCE“ VÝZVU „ČTI A NASLOUCHEJ“. ODKAZUJE TAK NEJEN NA ČTENÍ, ALE I NA POHOTOVOST KE VZDĚLÁVÁNÍ. HUS PŘICHÁZÍ S NĚČÍM NOVÝM. UŽ TO NENÍ CESTA VÁCLAVA IV. S ÚTĚKEM DO VIRTUÁLNÍHO SVĚTA, ALE POSTAVÍ PROTI NĚMU SKUTEČNÝ SVĚT. Z TOHOTO REÁLNÉHO SVĚTA HODLÁ VYJÍT A HLEDAT. PRAVDU. CO HODLÁ NAJÍT JE KRÁSNĚ VIDĚT PŘI ŽEBRÁCKÉM HÁDÁNÍ V 1412, KDYŽ SE ROZLOUČÍ SE SVÝM KAMARÁDEM ŠTĚPÁNEM Z PALČE PŘIBLIŽNĚ V TOMTO DUCHU. „MÁM-LI SE ROZHODNOUT MEZI PŘÍTELEM PALČEM A PRAVDOU, VOLÍM PRAVDU A S PALČEM SE MUSÍM ROZLOUČIT.“

TEĎ ODBOČÍM. V ROCE 1979 DOSTÁVÁ NOBELOVU CENU ZA LITERATURU RUS ALEXANDR SOLŽENICYN. PROTOŽE NEMOHL VYCESTOVAT K PŘEDÁNÍ DO STOCKHOLMU, PŘEBÍRALA ZA NĚJ OCENĚNÍ JEHO DCERA A PŘI TĚ PŘÍLEŽITOSTI PŘEČETLA PROJEV, KTERÝ SOLŽENICYN K TĚTO PŘÍLEŽITOSTI SÁM NAPSAL. A V TOM PROJEVU POPISUJE, JAK VNÍMALI PRAVDU SVĚTA VĚZNI BĚHEM ÚTRAP V GULAGU A JAK VNÍMAL PRAVDU OSTATNÍ SVĚT. TO POROVNÁNÍ BYLO TRISTNÍ. SOLŽENICYN Z NĚJ NENACHÁZEL VÝCHODISKA. JEDINÉ VYKOUPENÍ LIDSTVA SPATŘUJE VE SVĚTĚ UMĚNÍ, KTERÉ MŮŽE NABÍDNOUT JINÉ DIMENZE. MŮŽE JÍM BÝT I KRÁSNÝ SLOH DVORA VÁCLAVA IV.

SOLŽENICYNŮV PROSLOV VE STOCKHOLMU ZAKONČILA JEHO DCERA JEDNOU VĚTOU. TA VĚTA JE JAKO VYSTŘIŽENÁ OD MISTRA JANA HUSA, OBRACÍ SE PROTI KAŽDODENNÍ LŽI A ZNÍ TAKTO: „JEDINÉ SLOVO PRAVDY VYVÁŽÍ CELÝ SVĚT.“

ANO, TO JE VLASTNÍ I HUSOVI. TO JE SOUČÁSTÍ JEHO ROZHODNUTÍ Z ČERVENCE ROKU 1412, KDY BYL POSTAVEN PŘED FAKT, ŽE TŘI PRAŽŠTÍ MLÁDENCI BYLI POPRAVENI ZA TO, ŽE BRÁNILI MYŠLENKY Z JEHO KÁZÁNÍ. JEHO SVĚDOMÍ UTRŽILO BOLESTNOU RÁNU, CÍTEL SE ZODPOVĚDNÝ ZA JEJICH SMRT. CELÝ ZBYTEK ŽIVOTA SI TO KLDL ZA VINU.

VRÁTÍM-LI SE ZPĚT K SOLŽENICYNŮVI, KTERÝ VE SVĚM PROSLOVU VYVOZUJE TOTO: „ZAČNEŠ-LI JEDNOU LHÁT A OBHAJOVAT SVOU LEŽ, MUSÍŠ LHÁT ZNOVU. A TĚCH LŽÍ PŘIBÝVÁ A TY MUSÍŠ ČASEM OBHÁJIT MNOHO LŽÍ A TVÁ PŮVODNÍ LEŽ TĚ POHLTÍ.“ TO JE I STANOVISKO MISTRA JANA HUSA.

A TEĎ, MOHU-LI VÁS POPROŠIT, ZKUSTE SI SE MNOU TŘIKRÁT VYSLOVIT TU SOLŽENICYNŮVU VĚTU, KTERÁ JE VLASTNĚ VĚTOU HUSOVOU A NECHTE PŮSOBIT JEJÍ SLOVA.

„JEDINÉ SLOVO PRAVDY VYVÁŽÍ CELÝ SVĚT.“